

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ**

**ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
СПИРТУ ТА БІОТЕХНОЛОГІЇ ПРОДОВОЛЬЧИХ
ПРОДУКТІВ»**

ДНУ «УкрНДІспиртбіопрод»

МАТЕРІАЛИ

**Міжнародної науково-практичної конференції:
«БІОТЕХНОЛОГІЇ ПРОДОВОЛЬЧИХ
ПРОДУКТІВ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ»**

КИЇВ - 2024

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції: «БІОТЕХНОЛОГІЇ
ПРОДОВОЛЬЧИХ ПРОДУКТІВ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ», 10 грудня
2024 р.**

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції:
«БІОТЕХНОЛОГІЇ ПРОДОВОЛЬЧИХ ПРОДУКТІВ: ПРОБЛЕМИ І
ПЕРСПЕКТИВИ», 10 грудня 2024 р. Київ: ДНУ «УкрНДІспиртбіопрод»,
2024 р. 175 с.

Розглянуто теоретико-методологічні аспекти та проблеми ефективності
виробництва продовольчих продуктів для популяризації наукових
досліджень з розвитку біотехнологій в харчовій індустрії та шляхів їх
реалізації та комерціалізації.

Розраховано на молодих науковців і дослідників, які займаються
означеними проблемами у харчовій науці та промисловості.

Рекомендовано Вченою науково-технічною радою
ДНУ «УкрНДІспиртбіопрод». Протокол № 4 від 05 грудня 2024 р.

© ДНУ «УкрНДІспиртбіопрод, 2024

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції: «БІОТЕХНОЛОГІЇ
ПРОДОВОЛЬЧИХ ПРОДУКТІВ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ», 10 грудня
2024 р.**

Склад редакційної колегії збірника матеріалів міжнародної науково-практичної конференції: **«БІОТЕХНОЛОГІЇ ПРОДОВОЛЬЧИХ ПРОДУКТІВ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ»**

Головний редактор

Піддубний В.А. – в.о. директора ДНУ «УкрНДІспиртбіопрод», д.т.н., проф., член-кор. Національної академії аграрних наук України, академік Української академії наук, заслужений діяч науки і техніки України, голова оргкомітету,

Відповідальний секретар

Олійник С.І. – учений секретар ДНУ «УкрНДІспиртбіопрод», доцент кафедри біотехнології продуктів бродіння і виноробства Навчально-наукового інституту харчових технологій НУХТ, к.т.н., доц., секретар оргкомітету

Члени редакційної колегії:

Піддубний В.А. – в.о. директора ДНУ «УкрНДІспиртбіопрод», д.т.н., проф., член-кор. Національної академії аграрних наук України, академік Української академії наук, заслужений діяч науки і техніки України, голова оргкомітету

Олійник С.І. – учений секретар ДНУ «УкрНДІспиртбіопрод», доцент кафедри біотехнології продуктів бродіння і виноробства Навчально-наукового інституту харчових технологій НУХТ, к.т.н., доц., секретар оргкомітету

Красвська С.П. – бренд менеджер Young Living, Великобританія

Грицевич Марія – Федеральна вища технічна школа Цюріха (Швейцарія)

Хомічак Л.В. – заступник директора департаменту - начальник управління з питань продовольчої безпеки та підакцизної продукції Департаменту державної політики у сфері санітарних та фітосанітарних заходів

Кочубей-Литвиненко О.В. – директор Навчально-наукового інституту харчових технологій НУХТ, д.т.н, проф.

Білик О.А. – професор кафедри технології хлібопекарських і кондитерських виробів Навчально-наукового інституту харчових технологій НУХТ, к.т.н., проф.

Міщенко О.С. – зав. відділу масообмінних технологій, к.т.н., ст.н.с., член-кор. УТА

Процан Н.В. - зав. відділу технології продуктів бродіння і мікробного синтезу, к.т.н.

Ковальчук В.П. – зав. відділу технології напоїв, к.т.н., ст.н.с., акад. УТА

Чумак Ю.В. – зав. відділу фізико-хімічних досліджень

Секретаріат оргкомітету:

Олійник Світлана Іванівна, к.т.н., доцент

Зельницька Тетяна Єгорівна

ПРОГРАМА ТА ЗМІСТ

36	Впровадження технології крафтових алкогольних напоїв <i>Боярчук В.О., Подимайло О.В., Олійник С.І.</i>	130
37	Обробка водно-спиртової суміші нетрадиційними матеріалами <i>Олійник С.І., Головенько А.В.</i>	134
38	Визначення забарвленості лікєро-горілочаних напоїв <i>Олійник С.І., Горин Я.Я.</i>	136
39	Застосування активного вугілля у виробництві горілок <i>Олійник С.І., Артюк М.О.</i>	138
40	Основні фактори, що впливають на стабільність напоїв бродіння <i>Олійник С.І., Карпутіна М.В., Зарубінський М.Л.</i>	141
41	Використання вуглеводних боніфікуючих інгредієнтів у виробництві алкогольних напоїв <i>Олійник С.І., Бистревська В.А.</i>	144
42	Підготовка води на лікєро-горілочаному підприємстві <i>Олійник С.І., Самченко І.О.</i>	146
43	Використання підсолоджуючих інгредієнтів у технології напоїв <i>Олійник С.І., Бистревська В.А., Маліков Д.А.</i>	149
44	Продуктові івенти як складова регіонального маркетингу і брендингу <i>Петровська І.О., Клиновий Д.В.</i>	151

УДК 665.3

ПІДГОТОВКА ВОДИ НА ЛІКЕРО-ГОРІЛЧАНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

ОЛІЙНИК С.І., к.т.н., доцент,

САМЧЕНКО І.О., асистент

Національний університет харчових технологій, м. Київ

Дегустаційні показники та якість лікєро-горілчаної продукції визначається якістю спирту етилового ректифікованого, води підготовленої та інших інгредієнтів. Вода, що застосовується для приготування горілок і лікєро-горілчаних напоїв, повинна відповідати ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною», а також певним вимогам СОУ 15.9-37-237 «Вода підготовлена для лікєро-горілчаного виробництва. Технічні вимоги»

Важливими показниками якості води є жорсткість (тимчасова, постійна) а їх сума - загальна жорсткість, обумовлена солями кальцію і магнію. Для приготування лікєро-горілчаної продукції рекомендується використовувати воду жорсткістю не вище 0,1 моль/м³, а води, призначеної для споліскування пляшок - не вище 0,13 моль/м³.

При виготовленні лікєро-горілчаних напоїв солі кальцію та магнію реагують з пектиновими та фенольними речовинами рослинної сировини, утворюючи нерозчинні сполуки, які випадають в осад. Ці процеси протікають повільно, і наслідки їх виявляються в готовій продукції під час зберігання.

Для приготування горілок у деяких країнах використовують повністю демінералізовану воду. При цьому страждає якість напоїв, оскільки хімічно чиста вода несмачна. Тому, для лікєро-горілчаного

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції: «БІОТЕХНОЛОГІЇ
ПРОДОВОЛЬЧИХ ПРОДУКТІВ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ», 10 грудня
2024 р.**

виробництва слід кондиціювати частковою демінералізацією води або змішуванням потоків пом'якшеної та демінералізованої води.

Небажаною домішкою у воді є залізо, вміст якого у підготовленій воді повинен становити 0,05 мг/дм³. Залізо існує у природі у вигляді різних сполук, обумовлених його валентністю. Елементарне залізо нерозчинне у воді, а у присутності вологи повітря окиснюється до Fe³⁺ з утворенням осаду Fe₂O₃ (іржі). Сполуки двовалентного заліза Fe²⁺ майже завжди розчинні, але за деяких умов (у лужному середовищі) його гідроксид утворює нерозчинний осад. Тривалентне залізо Fe³⁺ існує, як правило, в розчинах як у вигляді гідроксиду Fe(OH)₃, який практично нерозчинний у виробничих умовах, так і у вигляді розчинних хлориду заліза FeCl₃ і сульфату заліза Fe₂(SO₄)₃, які можуть утворюватися в слабкокислих водах.

Органічне залізо може бути у вигляді як розчинних сполук, так і дрібнодисперсних осадів, що не відокремлюються при фільтруванні.

Органічне залізо можна поділити на 3 групи:

- а) бактеріальне залізо: двовалентне залізо є у складі оболонки клітини в деяких видів бактерій. Бактерії використовують енергію, що виділяється при окисненні заліза;
- б) колоїдне залізо, тобто. присутнє у вигляді колоїдних частинок, які можуть проходити крізь фільтри у зв'язку з їх малим розміром. Тому, у відфільтрованій воді колоїдні частинки у зв'язку з наявним у них поверхневим зарядом знаходяться у зваженому стані;
- в) розчинне органічне залізо. Органічні речовини, наприклад, деякі поліфосфати, можуть зв'язувати залізо і утримуватися в розчині. Частина органічних сполук може існувати у вигляді комплексів. Гумінова кислота ґрунту є хелатним агентом, тобто. сприяє комплексоутворенню.

Можливе швидке визначення форм заліза у воді. Вода, що містить:

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції: «БІОТЕХНОЛОГІЇ
ПРОДОВОЛЬЧИХ ПРОДУКТІВ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ», 10 грудня
2024 р.**

- Fe^{2+} , безбарвна та прозора, але при відстоюванні утворює червоно-коричневий осад;
- Fe^{3+} забарвлена і при може утворювати червоно-коричневий осад.

Вода, що містить:

- колоїдне залізо, забарвлена, але не утворює осаду,
- бактеріальне залізо може мати райдужну плівку на поверхні і утворювати желеподібні відкладення.

На сьогодні основні блоки водопідготовки включають:

1. попередні механічні захисні фільтри (фільтрування здійснюють через сітку, капрон, картон для видалення механічних забруднень);
2. багат шарові фільтри для механічної фільтрації та освітлення із використанням кварцевого піску, гідроантрациту, а також інших мультимедійних завантажень;
3. фільтри знезалізнення та деманганації із застосуванням каталітичних та мультимедійних завантажень;
3. сорбційні вугільні фільтри для видалення органічних сполук, покращання органолептичних показників;
4. установки пом'якшення іонним обміном;
5. мембранні зворотноосмотичні установки для демінералізації води.

Окрім наведених блоків водопідготовки, після зворотноосмотичної установки воду додатково фільтрують мікропористими мінералами: гірським кришталем, раухтопазом, альмандином, обсидіаном для одночасного ефективного контрольного фільтрування, покращання органолептичних показників і стабілізації окисно-відновного потенціала води за рахунок своїх структурних властивостей.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції: «БІОТЕХНОЛОГІЇ
ПРОДОВОЛЬЧИХ ПРОДУКТІВ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ», 10 грудня
2024 р.

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції:
**«БІОТЕХНОЛОГІЇ ПРОДОВОЛЬЧИХ
ПРОДУКТІВ: ПРОБЛЕМИ І
ПЕРСПЕКТИВИ»**

Відповідальна за випуск С.І. Олійник

Підп. до друку 16.12.24 р.

ДНУ «УкрНДІспиртбіопрод». 03190, Київ-190, пров. Сеньківський, 3